

fi compass

Un mod sustenabil de atingere a obiectivelor economice și sociale ale UE

Instrumente financiare

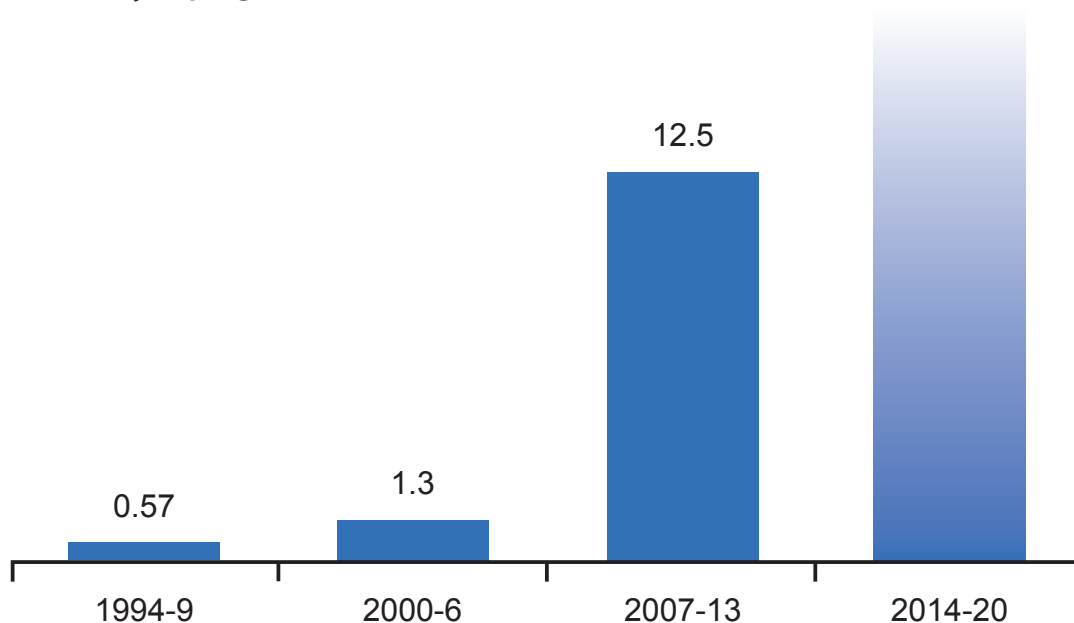
Instrumentele financiare cofinanțate prin Fondurile Europene Structurale și de Investiții sunt un mod sustenabil și eficient de a investi în creșterea și dezvoltarea persoanelor și afacerilor din regiunile și statele membre UE. Acestea susțin o varietate largă de obiective de dezvoltare în beneficiul unei game extinse de destinatari, cu potențial de reutilizare a fondurilor pentru investiții ulterioare.

Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI) – constând în Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) - pot fi folosite pentru sprijinirea dezvoltării într-o manieră complexă prin investiții, de exemplu: în afaceri, cercetare și dezvoltare, infrastructură, ocuparea forței de muncă și formare profesională, agricultură, silvicultură și dezvoltare în domeniul pescuitului, având ca obiectiv general îmbunătățirea calității vieții cetățenilor UE. În jur de 450 de miliarde € sunt disponibile prin FESI pentru statele membre și regiunile lor în perioada 2014-2020. **Coeziunea, dezvoltarea rurală și politicile maritime** luate împreună sunt cele mai largi domenii de investiții ale UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Statele membre și regiunile pot folosi instrumentele financiare ca o modalitate eficientă și sustenabilă de a furniza sprijin direcționat spre prioritățile unui program cofinanțat de FESI. Instrumentele financiare sunt potrivite pentru proiecte financiare viabile, adică acelea de la care se așteaptă suficiente venituri sau economii pentru a rambursa sprijinul primit. Instrumentele financiare trebuie să se adreseze unei deficiențe a pieței, de exemplu: situațiile în care băncile nu sunt dispuse să împrumute și / sau sectorul privat nu este dispus să investească.

Sumele investite prin instrumente financiare în cadrul programelor FEDR și FSE au crescut semnificativ în ultimii ani. Se așteaptă ca sumele să crească și mai mult în cadrul celor cinci FESI în perioada 2014-2020, precum și în contextul Planului de investiții pentru Europa.

Contribuțiile programelor la instrumente financiare (miliarde €)

Instrumentele financiare sunt flexibile și pot oferi sprijin în forma cea mai potrivită pentru investiții, ca de exemplu un împrumut, un microcredit, o garanție sau capital.

Instrumente financiare: Tipuri de sprijin și exemple ilustrative

Împrumuturi

Împrumuturile sunt finanțări acordate unei firme sau unei persoane, care trebuie rambursate în conformitate cu un program prestabilit. Acestea sunt utilizate în situațiile în care băncile nu sunt dispuse să acorde împrumuturi sau să ofere finanțări în condiții mai bune (de exemplu o dobândă mai mică, o perioadă de rambursare mai lungă sau cerințe de garantare mai mici).

În Estonia, o schemă de creditare finanțată de UE a sprijinit renovarea la standarde moderne a unui număr de 619 blocuri de locuințe cu peste 22.000 de apartamente individuale, obținând economii substanțiale de energie și un mediu de viață mai bun pentru locuitori.

Microcredite

Microcreditele sunt împrumuturi mici acordate persoanelor și micilor întreprinderi care sunt adesea excluse de la accesul la servicii financiare. Acestea sunt de obicei furnizate pe o perioadă scurtă cu sau fără garanții sau cu garanții reduse.

În Ungaria, o schemă combinată de microcredite și granturi, finanțată din fonduri UE a îmbunătățit situația a peste 9.000 de microîntreprinderi aflate în dezvoltare prin creșterea accesului lor la resurse financiare.

Garanții

Garanțiile oferă creditorilor o asigurare în eventualitatea situației în care debitorul nu reușește să restituie împrumutul, astfel capitalul lor urmând să fie rambursat integral sau parțial. Furnizorul garanției va răspunde de acoperirea deficitului parțial sau total al împrumutului debitorului.

O schemă de garanții finanțată de UE în România a acordat garanții la peste 694 de beneficiari (fermieri și IMM-uri din mediul rural), pentru a sprijini îmbunătățirea metodelor de producție, pentru a proteja și a îmbunătăți mediul înconjurător. Până în prezent, aceasta a contribuit la crearea sau menținerea a 10.200 de locuri de muncă.

Capital

Instrumentele de capital implică investiții de capital într-o firmă, în schimbul proprietății totale sau parțiale a acesteia, numite și participări la capitalul firmei; investitorul de capital poate să preia un anumit control asupra managementului firmei și poate beneficia de o parte a profitului acesteia. Instrumentele includ capital „venture” (denumit și capital de risc), capital inițial („seed”) și capital de pornire („start-up”). Rentabilitatea depinde de creșterea și profitabilitatea afacerii. Câștigurile se obțin atunci când investitorul vinde partea sa de acțiuni către un alt investitor („ieșire”), sau printr-o ofertă publică inițială (OPI).

În Saxonia, Germania, un instrument de capital de risc finanțat de EU a investit în 45 de companii noi, ajutându-le să depășească faza dificilă de start-up și au susținut creșterea acestora, permițându-le să exploateze idei și tehnologii inovative. Acest lucru a ajutat la crearea sau menținerea a peste 450 de locuri de muncă.

Cum funcționează instrumentele financiare?

Fondurile sunt alocate de la bugetul UE țărilor și regiunilor pentru a implementa strategii economice și sociale elaborate într-un orizont de timp de șapte ani, încadrate în Strategia Europa 2020 pentru creștere și locuri de muncă și care sunt reflectate în „programe” convenite cu Comisia Europeană. Programele sunt implementate de către statele membre și regiunile UE care decid ce fel de proiecte și investiții sunt cele mai potrivite pentru strategiile lor. Aceste procese sunt gestionate de către „autoritățile de management” în fiecare țară și / sau regiune. Autoritățile de management decid unde să folosească granturi sau instrumente financiare pentru a oferi sprijinul necesar.

Înainte de a aloca bani pentru un instrument financiar, autoritățile de management trebuie să evalueze ce este necesar, de ce și de la cine. De exemplu: o regiune poate avea firme în sectoare de înaltă tehnologie (high tech) care nu pot accesa fonduri de la bănci deoarece proiectele lor sunt prea riscante. Sau pot exista firme foarte mici și întreprinzători care nu pot obține credite pentru că nu au istoric bancar sau garanții de oferit. Pe baza unei evaluări aprofundate a nevoilor pot fi stabilite unul sau mai multe instrumente financiare.

De obicei, instrumentele financiare sunt gestionate de instituții financiare care operează la nivel național sau regional (cum ar fi băncile); acestea sunt selectate și însărcinate cu gestionarea instrumentelor financiare în numele autorității de management. Prin urmare, instrumentele financiare care utilizează fonduri UE sunt implementate la nivel regional sau local, de cele mai multe ori de către instituțiile care sunt deja cunoscute celor care urmează în final să primească sprijin.

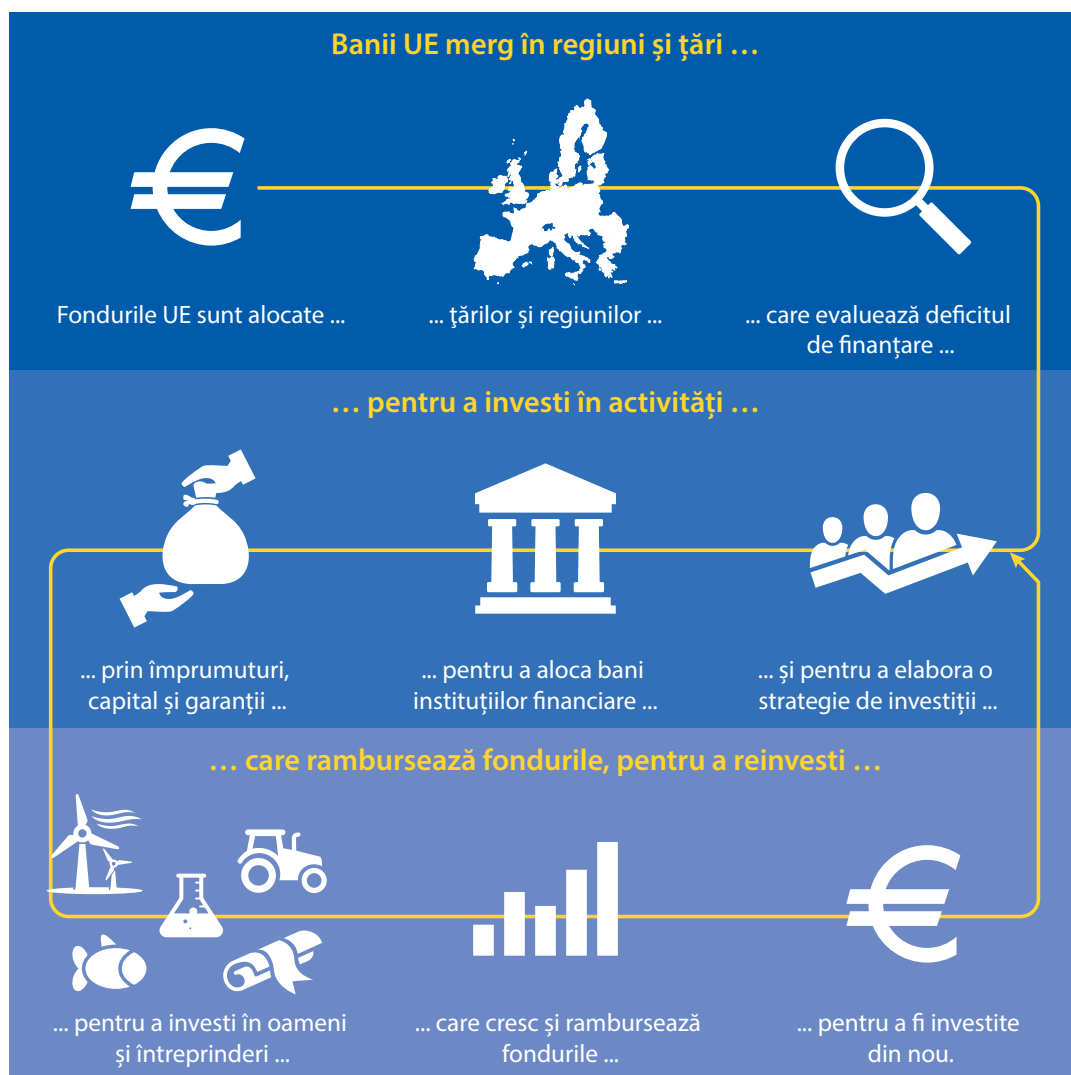
Instrumentele financiare trebuie să investească în proiecte care promovează obiectivele FESI. Acestea pot acoperi oricare dintre cele unsprezece obiective tematice stabilite pentru perioada 2014-2020:

- Cercetare și inovare;
- Tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC);
- Competitivitatea IMM-urilor (inclusiv în mediul rural, prelucrarea în domeniul pescuitului și acvacultură);
- Economie cu emisii de dioxid de carbon scăzute;
- Adaptarea la schimbările climatice și gestiunea riscurilor;
- Protejarea mediului și utilizarea eficientă a resurselor;
- Transport durabil și eliminarea blocajelor în rețele;
- Ocuparea și mobilitatea forței de muncă;
- Incluziunea socială și combaterea sărăciei;
- Educație;
- Capacitate instituțională.

Instrumentele financiare sprijinite prin FESI trebuie să se conformeze prevederilor specifice de reglementare care sunt stabilite în legislație: Regulamentul de stabilire a dispozițiilor comune (RDC) care reglementează punerea în aplicare a FESI; regulamentele specifice fiecărui fond și diversele acte delegate și de punere în aplicare.

Cum funcționează instrumentele financiare?

Instrumentele financiare oferă o serie de avantaje

Banii sunt rambursați și utilizați din nou în aceeași regiune, pentru alte investiții. Acest lucru este important mai ales în perioadele de reducere a cheltuielilor publice.

Banii publici încurajează investițiile private. De exemplu: așa-numiții „business angels”, un tip de investitori de capital de risc, pot investi în întreprinderi mici alături de instrumentele de finanțare UE, atunci când nu ar investi singuri. Terenurile urbane care în mod normal sunt nefolosite pot fi redirecționate spre o serie de utilizări comerciale și industriale, deoarece dezvoltatorii imobiliari pot fi convinși să se alăture

unor astfel de inițiative. Băncile pot oferi împrumuturi pentru întreprinzătorii care nu pot oferi garanții și aceasta datorită utilizării unui fond de garantare susținut de UE.

Alături de investițiile private vine și **expertiza investitorilor privați**. Firmele și autoritățile locale pot beneficia de o abordare mult mai practică pentru a-și dezvolta proiectele, din moment ce organizațiile desemnate să gestioneze instrumentele financiare sunt stimulate pentru profitabilitatea investițiilor lor.

Ce vă pot oferi?

- Ca **autoritate națională, regională sau locală**, puteți crește efectul de levier al banilor disponibili pentru dezvoltare în zona dumneavoastră, prin atragerea altor surse de finanțare și reinvestirea banilor returnați.
- Ca **intermediar financiar**, puteți contribui la o dezvoltare durabilă în regiunea dumneavoastră, ajutând la investirea fondurilor UE în schimbul unei taxe pentru management și extinzându-vă eventual și baza de clienți.
- Ca **cetățean, întreprinzător sau afacere**, veți putea accesa finanțări în situații în care băncile nu ofereau finanțări sau le ofereau doar în condiții neatractive. Autoritatea de management vă va spune ce intermediari financiari din regiunea dumneavoastră oferă produse financiare cofinanțate din fondurile UE care vă pot fi potrivite.

Autorități de Management

- urmărirea obiectivelor programului, de exemplu sprijinirea dezvoltării IMM-urilor într-o regiune prin creșterea ofertei de finanțare
- reciclarea fondurilor returnate în zona programului
- IF pot lucra cu granturi în mod complementar
- încurajarea coinvestițiilor din sectorul public și privat, măbind resursele și eficiența programului
- contribuirea la dezvoltarea ofertei prin consolidarea capacităților și a capitalului suplimentar

Bănci Manageri de fonduri Investitori

- diversificarea / extinderea ofertei de produse, activități sau oportunități de investiții
- risc redus ca urmare a participării sectorului public
- resurse suplimentare ajută la dezvoltarea de produse pentru piețele noi sau pentru cele care nu au fost viabile anterior
- oportunități de gestionare a fondurilor

Destinatari finali

- pot accesa fonduri care nu erau disponibile anterior
- obținerea de finanțare prin intermediul băncilor și al altor intermediari financiari din regiune, de cele mai multe ori cu proceduri mai simple decât creditele bancare standard
- pot fi combinate cu suport "soft", cum ar fi consultanță și consiliere
- diferite tipuri de instrumente disponibile

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 "Financial Instruments and IFIs' Relations"
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg